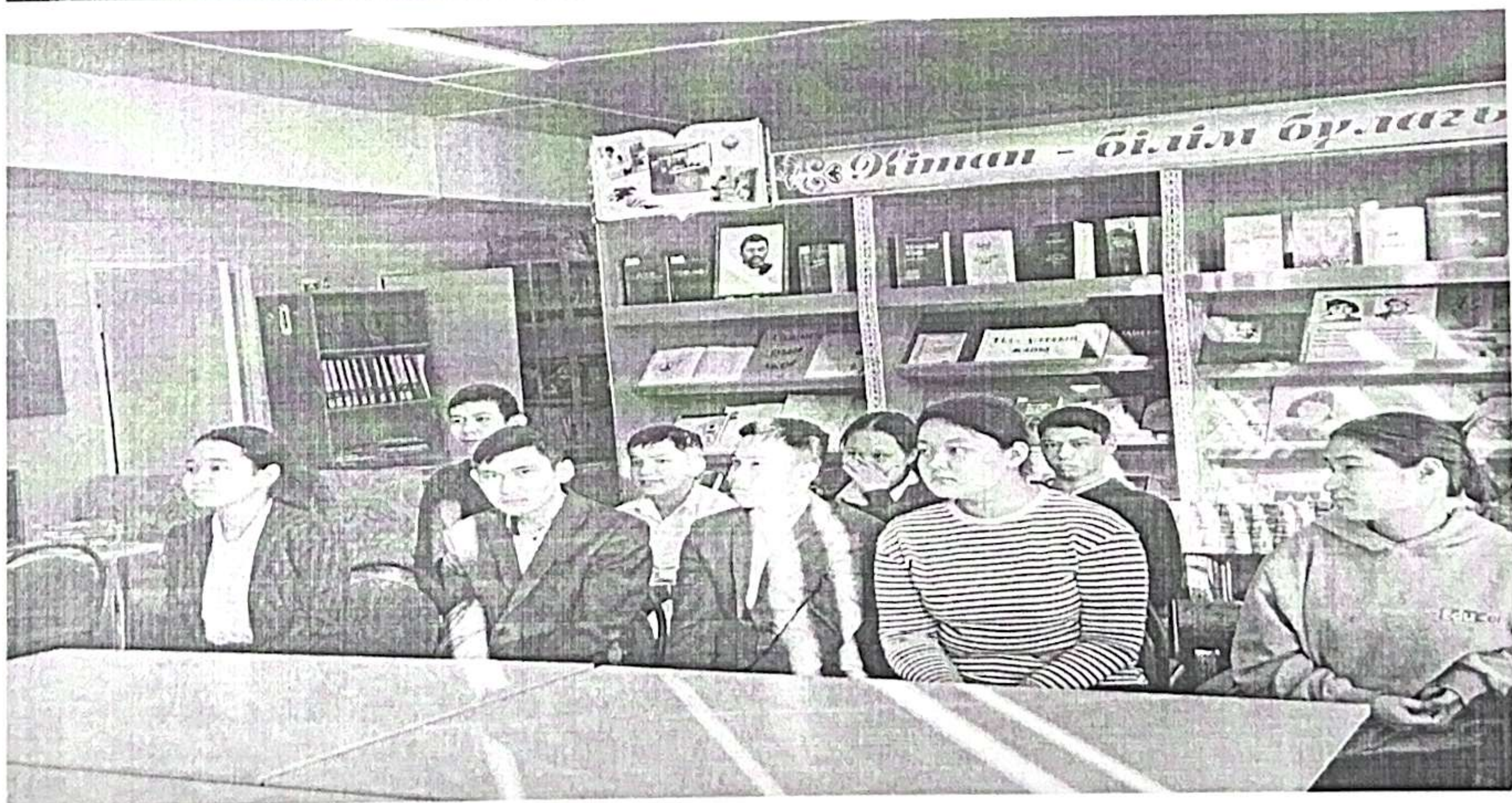
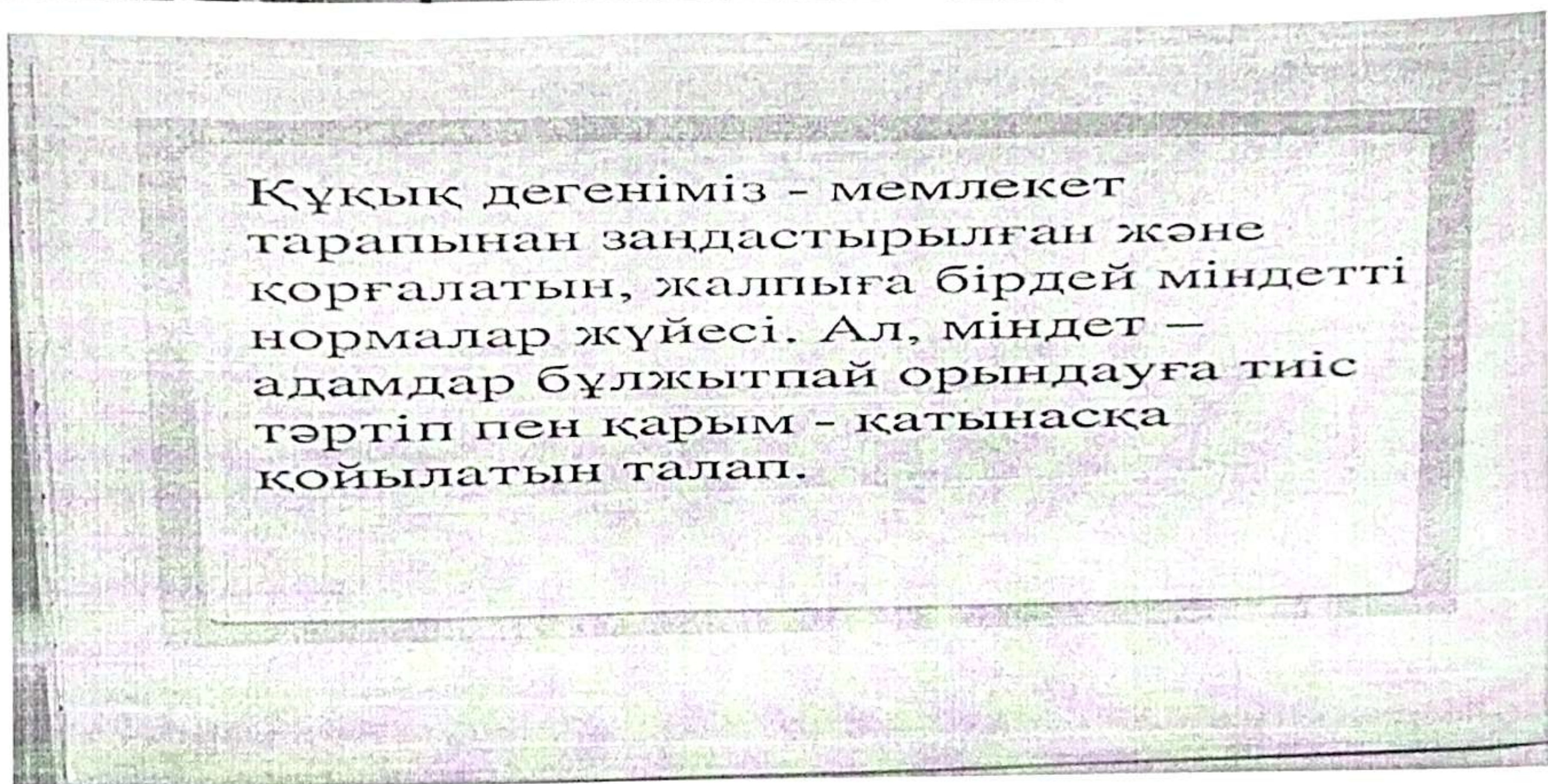
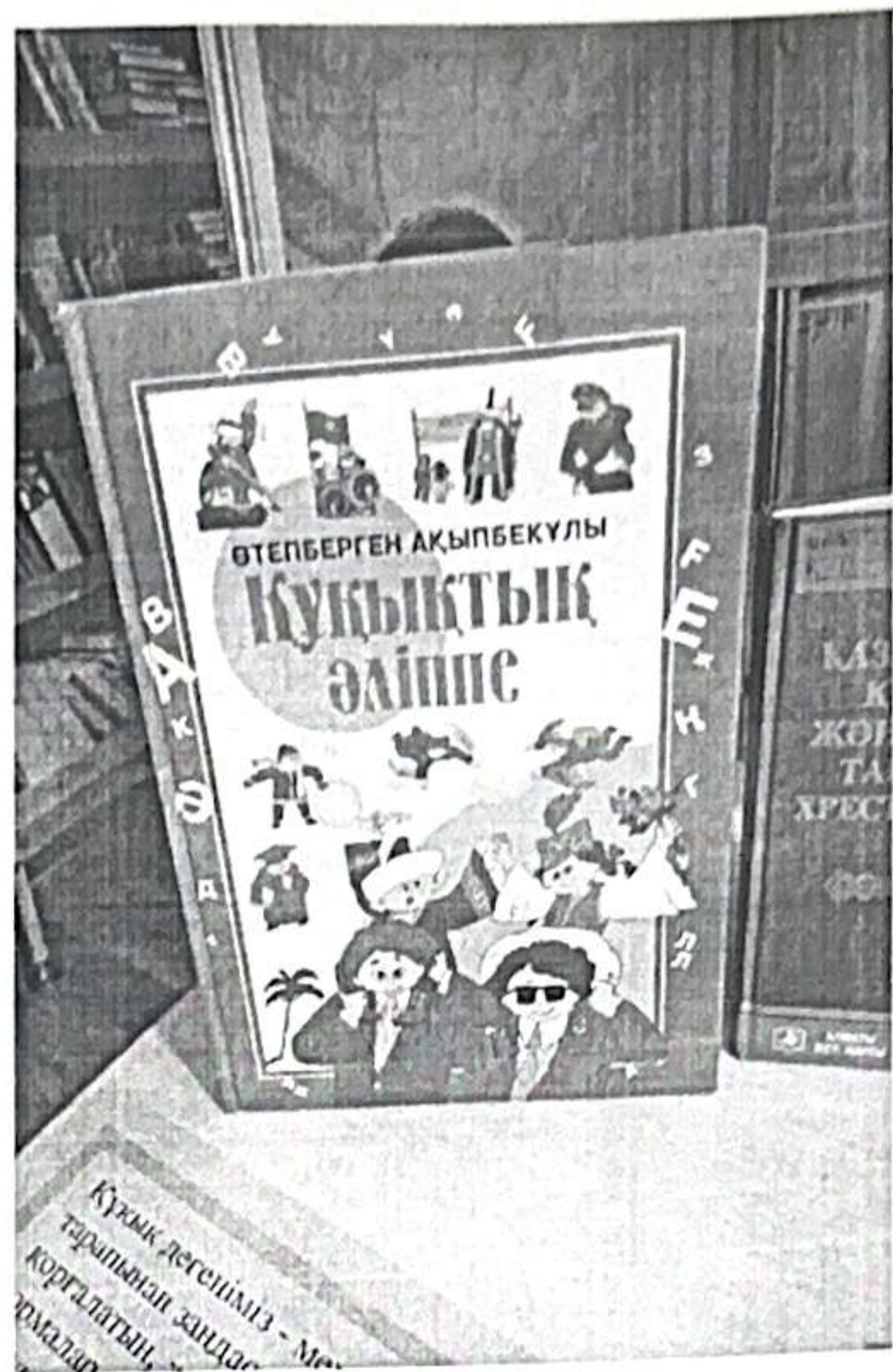
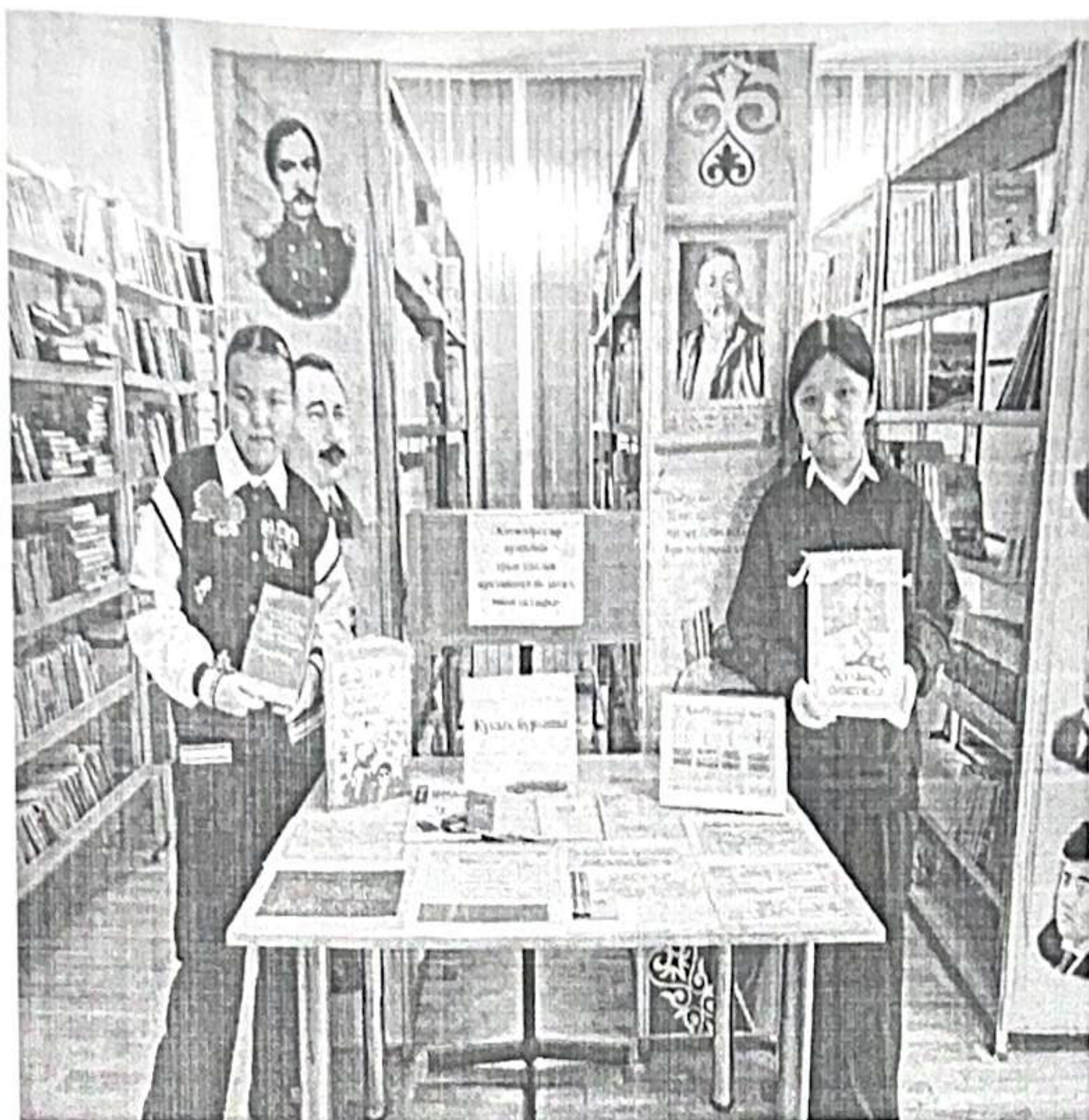

**«Жасөспірімдер арасында орын алатын криминогендік ахуал,
оның салдары»**

Жасөспірімдер арасында құқық бұзушылықтың алдын алу, оқушыларға құқықтық сана қалыптастыру және құқықтық мәдениет қалыптастыру мақсатында Ақтөбе облыстық арнайы мектеп-интернат-колледжінде «Жасөспірімдер арасында орын алатын криминогендік ахуал, оның салдары» тақырыбында құқық бұрышы ұйымдастырылды. Құқық бұрышында "Құқықтық әліппе", "ҚР Конституциясы" және адам құқықтары туралы бірнеше кітапшалар мен парақшалар қойылды.

Ақтөбе облыстық есту және көру қабілетінде бұзылыстары бар балаларға арналған «мектеп-интернат-колледж» кешені

Анықтама

30.11.23 жылы «Кәмелетке толмағандардың құқығын қорғау» тақырыбында танымдық сағат өткізілді. Өткізген тарих пәні мұғалімі: Елеуова.Д.М.

Мақсаты: Оқушылардың баланың негізгі құқықтары туралы білімдерін жалпылау; басқа адамдардың құқықтарын құрметтеуге ықпал ету; құқықтар мен міндеттердің бірлігін көрсету, заңдардың болуы мен білу қажеттілігін түсіндіру; өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік сезімін дамыту.

Жоспарлы әдіс-тәсілдер, технологиялар: әңгімелесу, құқықтық актімен жұмыс, кластер, сұрақ-жауап.

Оқушыларда танымдық сағат барысында: «бала», «Бала құқықтары туралы конвенция» ұғымдарын қолданады және түсіндіреді; балалардың құқықтарын қорғау жөніндегі мемлекеттердің қызметін реттейтін халықаралық шарттарды сипаттайды; баланың негізгі құқықтарын атайды; мәтін бойынша қойылған сұрақтарға жауап табады; тақырып бойынша қорытынды тұжырымдайды

Оқушылар танымдық сағатқа өз ойларын айтып, өте жақсы жауап беріп, белсенді қатысып отырды.

«...Ребенок имеет право закона от такого вмешательства.»

Конвенция о правах
Нью-Йорк, 20 ноя

Кәмелетке
толмағандардың
құқығын қорғау

В школе создаются условия,
которые обеспечивают охрану
и укрепление здоровья.

Казахстанское законодательство запрещает дискриминацию ребенка, по каким — либо основаниям: в зависимости от:

- расы;
- пола;
- языка;
- религии;
- национального, этнического происхождения;
- социального происхождения;
- политических взглядов.

Ақтөбе облыстық есту және көру қабілетінде бұзылыстары бар балаларға арналған «мектеп-интернат-колледж» кешені

Анықтама

14.12.2023 жылы «Кәмелетке толмаған бала құқықтары мен жауапкершілігі» тақырыбында танымдық сағат өткізілді. Өткізген тарих пәні мұғалімі Елеуова.Д.М

Мақсаты: Құқықтық білімдерін тексере отырып, қылмыстық жауапкершіліктің түрлерімен таныстыру. Заң алдындағы жауапкершілікті, құқықтық сауаттылықтарын арттыру. Конституцияны т.б.құқықтық нормативтік актілерді орындап, құрметтей білуге үйрету, адамгершілікке, ұтжандылыққа, құқықтық сауаттылыққа тәрбиелеу.

Жоспарлы әдіс-тәсілдер, технологиялар: әңгімелесу, ұғым құру, құқықтық актімен жұмыс, кластер, сұрақ-жауап.

Оқушыларға жасы кәмелетке толмаған жасөспірімдердің арасында жиі кездесетін қылмыс түрлері мен жазалар туралы сөз қозғалды.

Оқушыларға әлеуметтік құқықбұзушылық жағдайлар, мектептік тәртіпке байланысты түрлі жағдайлар мысал ретінде келтіріліп сұрақтарға жауап алынды.

Оқушылар танымдық сағатқа өз ойларын айтып, өте жақсы жауап беріп, белсенді қатысып отырды.

Жалғасы

1. Заңның құ...
2. Ұрлық тү...
3. Тәрбие ...

Есте сақтаңыздар!

- 79-бап
- Кәмелетке толмағандарға таңайындалатын жаза түрлері.
- *Айыппұл
- Белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру.
- Қоғамдық жұмыстарға тарту
- Түзеу жұмыстары.
- Қамау
- Бас бостандығынан айыру болып табылады

Кәмелетке толмаған жасөспірімдердің құқығы және жауапкершілігі

1 – жағдай

Тәтті сапып ал
Ерлан мен Мәрі
есіне асырма
түсті. Сол Қай

Жағдаят №2

Дастан досының үйіне қонаққа келеді. Оның күйіне досының жақында жазалан алған қымбат ұялы телефоны түсті. Қызықшыны сонымен қоса телефоны калтасына салып үлгерді. Дастан келген досына мен асығыс едім деп өтірік айтып, үйіне қайтып кетеді. Үйіне келгеннен кейін ата-анасына ұялы телефонды көрсеткенде тақып алушылығын айтады.

Ойында ештеңе жоқ, Қыратты артынан келіп бас сапып, аша тауып талап етті. Алғашында ойлан екен деп н оа, ашықсыздық жоқ екендігін айтса да, н біра істің қаншалық емес екенін ұрып, ндағы бір ашыққан бере санды. Ашаи тылушының қулығын ол ашыққан ырағын ескертті. Ерлан мен Мәріат етер і біреуге айтса, онда ашықшыны тының Қыратқа жаңсылап ұтысырмы

Хаттама

Мектеп психологтары Момышева М.Б. Шакибаева А.А. жоспарға сәйкес колледж студенттерімен және 10 класс оқушыларымен «Мұндай мамандық бар» тақырыбында еңбек нарығынды сұранысқа ие жаңа кәсіпкер туралы класс сағаты өткізіліп, тренинг ұйымдастырылды.

Қатысқандар: 1. Колледж студенттері, 10 сынып оқушылары

2. Топ жетекшілері: Уразова А.Ж. – тәрбие жөніндегі орынбасары, Исмагилова Г.С., Жуманбетова С.Е., Сансызбаева А.А., мектеп психологтары – Момышева М.Б., Шакибаева А.А. \

Уақыты: 28 қараша 2023 жыл

Тренинг 1. Ең-ең...

Парақшалар таратылады. Ол парақшаларда келесі жазулар болады. Топтың ішінде бірге ақылдасып мамандықтардың тізімін құру керек.

- ең жасыл мамандықтар (эколог, биолог, географ, бақташы, гүл өсіруші)
- ең ақшалы мамандықтар (банк қызметкері, экономист)
- ең таза мамандықтар (дәрігер, мұғалім, заңгер)
- ең көңілді мамандықтар (клоун, әзіл - сықақшы)
- ең тәтті мамандықтар (аспаз, кондитер)
- ең жауапкершілікті мамандықтар (бухгалтер, сот)

Сан алуан мамандық бар. Ал біздің табиғи бейімділігімізге үңілейік.

Қатысушылар адам-табиғат, адам-адам, адам-белгі жүйесі, адам-өнер бейне деген мамандықтармен танысты. Сондай-ақ болашақта өздеріне лайықты мамандықты тандап, сол мамандықтың жақсы иесі болуға талпыныстарын білдірді.

Осы аталған мамандықтарға және т.б. мамандықтар аталып өтіп, оқушылар белсенді қатысып, сұрақтарға жауап беріп, ойын қызықты өтті.

Тренинг 1.

Әдістеме «Қол – мидың жалғасы»

Сан алуан мамандық бар. Ал біздің табиғи бейімділігімізге үңілейік. Алақан бойынша мамандық саласын анықтауға да болады. Саусақтарымызды кеңірек ашып, ақ паракқа алақанымызды түсірейік. Бас бармақпен шынашақтың(мизинец) ортасын О нүктесімен белгілеп, осы нүктеден әр саусаққа түзу сызықтар жүргіземіз. Осы жүргізілген сызба бөліктерін сызғышпен өлшеп шығыңыздар.

Қорытынды.

Егер сіздің алақан сызығыңызда бас бармақ пен О нүктесі арасында сызба бөлігі ұзын болса, сіз – басқарушысыз.

О нүктесі мен сұқ саусақ(указательный палец) нүктесінің арасында сызық басқаларынан ұзын болса, сіздің қорғаушы әскери қабілетіңіз мол.

Ортан қол(средний палец) сызығы ұзыңырақ болса – сіз тарих, әдебиет саясаткер болуға бейімсіз.

Аты жоқ саусақ(безымянный палец) сызығы үлкенірек болса – сіз өнерге бейіміңіз мол, суретші, музыкант, архитектор, дизайнер болуға қабілеттісіз.

Шынашақ(мизинец) сызығы үлкенірек болса сіз – мұғалім. Тәрбиеші, дәрігерлік, шипагерлікке бейімсіз.

Тренинг 2.

Жаттығу. Ең - ең... (ойын)

Парақшалар таратылады. Ол парақшаларда келесі жазулар болады. Топтың ішінде бірге ақылдасып мамандықтардың тізімін құру керек .

- ең жасыл мамандықтар (эколог, биолог, географ, бақташы, гүл өсіруші)
- ең ақшалы мамандықтар (банк қызметкері, экономист)
- ең таза мамандықтар (дәрігер, мұғалім, заңгер)
- ең көңілді мамандықтар (клоун, әзіл - сықақшы)
- ең тәтті мамандықтар (аспаз, кондитер)
- ең жауапкершілікті мамандықтар (бухгалтер, сот)

Тренинг 3.

Жаттығу.«Бұл кім» кәсіби бағдар ойыны.

Қазір мен сендерге әртүрлі мамандықтар айтамын, ал сендер секунд ішінде жолдастарыңызға қарап аталған мамандық көбірек кімге үйлесетінін іштей анықтайсындар. Сосын не себепті сол адамға тандағандарыңды және не себепті сол мамандыққа сәйкес келетіндігі туралы өз ойларыңды жеткізесіндер.

Мұғалім, жүргізуші, дәрігер, тігінші, әнші, журналист, спортшы, программист, эколог, заңгер.

Анықтама

Мектеп психологтары жоспарға сәйкес желтоқсан айында

«Агрессия жоқ деп айтамыз» атты тренинг сабақ өткізілді.

Мақсаты: Агрессия деңгейін төмендету. Оқушыларды агрессивті көңіл күйін-күйлерін қауіпсіздендіру. Эмоцияларын басқаруды айтып түсіндіру. Ойын арқылы баланың сенімділігін арттыру.

Қатысқандар

5а, 6а, 7б, 4а, 4б класс оқушылары. Мектеп психологтары. Момышева М.Б. Шакибаева А.

Мини лекция: «Профилактика агрессивного поведения»

Слово «Агрессия» произошло от латинского «agressio», это означает «нападение», «приступление». В психологическом словаре; это поведение, которое противоречит нормам и правилам существования людей в обществе, приносит физический и моральный ущерб людям, вызывает у них психологический дискомфорт (отрицательные переживания, состояние напряженности, страх, подавленность и т.п.). Причины агрессии могут быть разные. Возникновение агрессивных качеств способствуют; воспитание в семье с первых дней жизни ребенка. Агрессия – это форма поведения, направленная на оскорбление или причинение вреда другому человеку. Рассмотрим более подробно акт агрессии. -эмоциями (злость, огорчение, чувство вины, стыд, зависть)

-поведением других людей (поступки, высказывания)

Упражнение «Пропась» На полу при помощи нити обозначают края пропасти.

Участников тренинг выстраивают в шеренгу и предлагают перейти первому учащемуся в конец ряда, что ни он сам, ни его товарищи не «упали» в «пропась». Психолог наблюдает за происходящим и, если требуется помощь после нескольких попыток, помогает учащимся договариваться друг с другом и объясняет ценность спокойного не агрессивного общения и умения прислушиваться и поддерживать друг друга.

1 тапсырма: Оқушыларға талдың суреті беріліп, оны әр түрлі бояумен безендіруді тапсырылды. Ашық түстерді пайдалана отырып талды безендіреді, яғни ашық түс деген адамның көңіл-күй тұрақтылығын білдіреді. Өздерінің салған суреттеріне әр оқушы сипаттама беріп соңында «Кубик» ойын ойналды.

2 тапсырма; Мектеп психологтары агрессия туралы қысқаша ақпарат беріп, түсіндірме жұмыстарын өткізді. Агрессия дегеніміз не? -деген атты анкета таратылып, сұрақтарға жауап алынды. Оқушылардың жауаптары бойынша ашуланған кезде телефон қараймын, құрбымен хабарласамын, кейде жәй тек жатам, анама айтамын. Өз-өзіме хватит нервничать деймін. Қойылған сұрақтарға жауап беріліп, түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Жалпы оқушылардың жауаптары қанағатанарлық.

Ойын «Кубик лақтыру» осы ойын арқылы оқушылар өз көңіл-күйлерін көтеріп, рахмет айтты.

Мектеп оқушылары және колледж топтарымен
Жасөспірімдер арасындағы қылмыстың алдын алуға
бағытталған түсіндіру сабағы.

Анықтама

25.12.2023 жылы жоғары сынып оқушылары және колледж топтары « Жасөспірімдер арасындағы қылмыстың алдын алуға бағытталған тақырыбында түсіндіру сағаты өткізілді. Мақсаты: Оқушыларға қылмыстық істердің адам өміріне тигізер әсері, келешек өмірлеріне оның зардаптары туралы түсіндіру. Осы тақырыпқа сай барлық фото, сауалнамалар көрсетілді. Оқушыларға ситуациялық сауалнамалар қойылды. Өз ойларын айтып, дұрыс жауаптарын естідік. Мұндай жаман істерге уйір болмауға, жақсы дос таба білуге, ата-анаға өтірік айтпауға, уақыттарын босқа өткізбеуге айтып түсіндірдік.

Тәрбиеші :

Тулешова Ш.Д

1

КММ Ақтөбе облыстық « арнайы мектеп-интернат-колледж»кешені

Жасөспірімдер арасындағы қылмыстың алдын алуға бағытталған
түсіндіру сабағы.

Тәрбиеші :

Тулешова Ш.Д.

Жасөспірімдер арасындағы қылмыстың алдын алуға бағытталған түсіндіру сабағы.

Мақсаты: Оқушыларға қылмыстық істердің адам өміріне тигізетін әсері, келешек өмірлеріне оның зардаптары туралы түсіндіру.

Жас өспірімнің қылмысқа баруының мынадай үш себебін айта кетейік.

- Жанұядағы тәрбие.
- Бос уақыты дұрыс пайдалана алмаулары.
- Тұрмыстық жағдайының болмауы .

Яғни тұрмыстық ауыр зардабын көре отырып қылмыстық жолмен жеңіл ақша табуға әдеттенген балалар. Қазақстанда заң бойынша кәмлетке толмаған жасөспірімдерде түнгі сағат 22.00-ден кейін компьютерлік клубта отыруға және 23.00-ден кейін көшеде ата-анасыз жүруге тыйым салынғанын бәріміз білеміз. Жалпы құқық тәртібін бұзуға бейім балалар бөлігі жайсыз отбасылардан шыққан. Ал енді бір тобы кейбір ата-аналардың бала тағдырына алаңдамауынан, оларды өз беттерінше қалдырып қояулары. Әрбір ата-ана өз баласының тәртібімен тәрбиесіне мән беріп, бос уақыттарында немен айналысатынын қатаң бақылау жасаса, жасөспірімдер арасында құқықбұзушылық пен қылмыстың төмендеуіне көп септігін тигізетін еді.

Тәрбие қалай басталады?

- Мектеп
- Отбасы
- Өзін-өзі тәрбиелеу
- Айналадағы орта

Қылмыс неден туындайды?

- Тәртіпсіздіктен
- Ата-ананың тілін алмайтынынан
- Жетіспешіліктен
- Жұмыссыздықтан
- Ішімдікке салынғандықтан
- Төбелеске жақын адамдар

-Анаша шеккен адам қылмыскер

Қазірде жасөспірімдер қылмыс жасау барысында келеңсіз жағдай бола қалса адам өлтіру, ауыр дене жарақатын, қарақшылық жасауға дейін барады. Қылмысты ербалдар мен қызбалдардың нашакорлық, алкогольдің, тасикомания әсерімен жасалады. Қыздар жезөкшелікке салынып, өздерін сатып өмірлерін солай көреді.

Ситуациялық сұрақтар.

Сенің досың Мұрат өтірікті көп айтады. Ол ата-анасын да, ұстазын да, достарын да көп алдайды. Сен оған қандай ақыл- кеңес берер едің?

Сенің бірге оқитын сыныптасың ұрлық жасағанын көріп қалдың. Ол саған енді ұрлық жасамайтынын айтып, ешкімге айтпауын өтінді. Сен не істер едің?

Көшедегі көрініс:

Армат: Айболат бүгін Мараттың туған күні гой, білесің бе?

Айболат: Ия, ия, жүр ендеше Бекжанға айтайық.

Армат: Бекжан біз Мараттың туған күніне барамыз. Сенда бізбен бірге жүр.

Бекжан: Әрине барамын, тек анамнан рұқсат сұрауым керек.

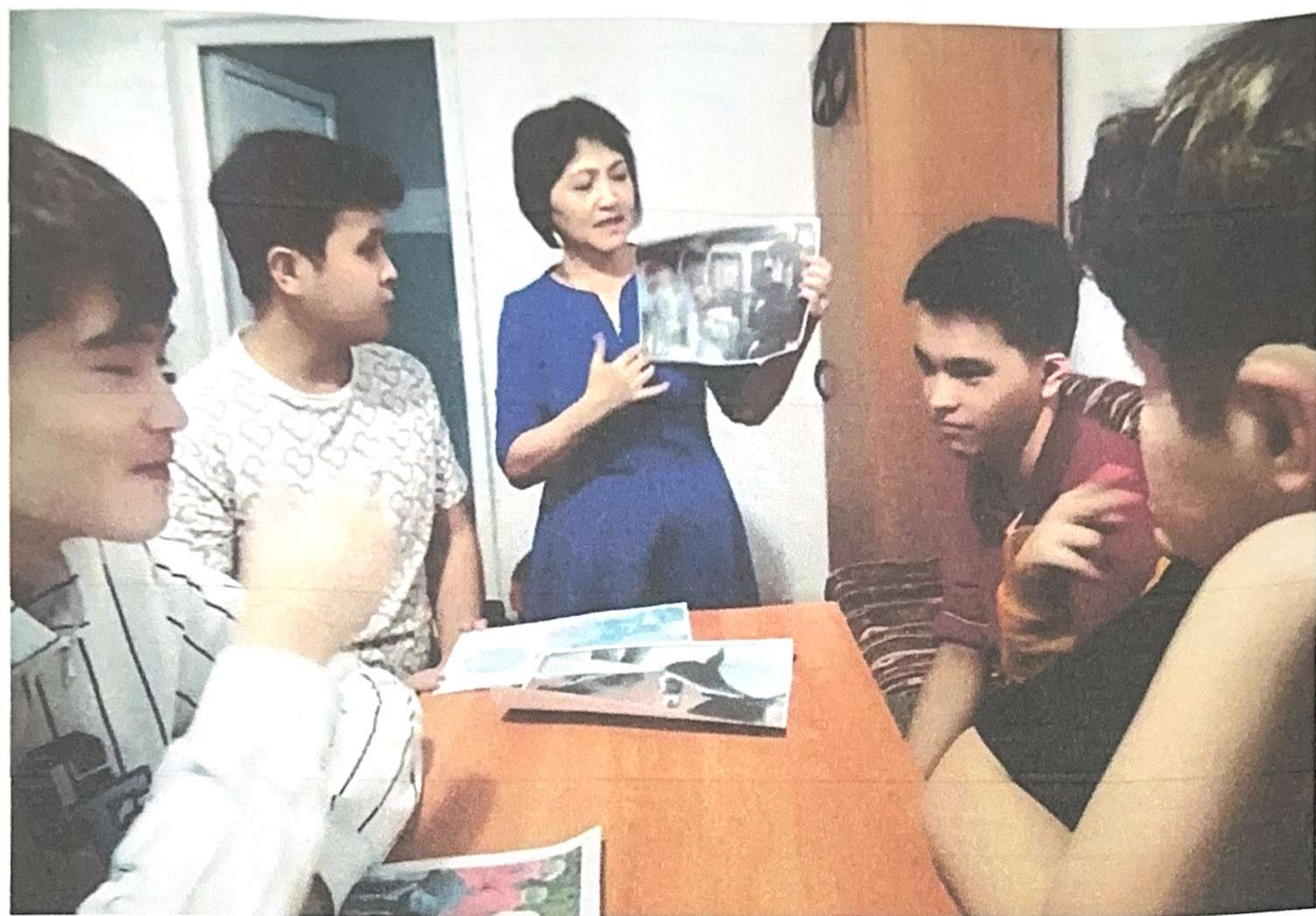
Айболат: Не істейсің рұқсат сұрап, жүр кеттік

Армат: Біздер рұқсат сұрамаймыз, өзіміз баратын жерімізге бара береміз

Бекжан: Жоқ, мен бара алмаймын. Өздерің бара беріндер деп қалып қояды

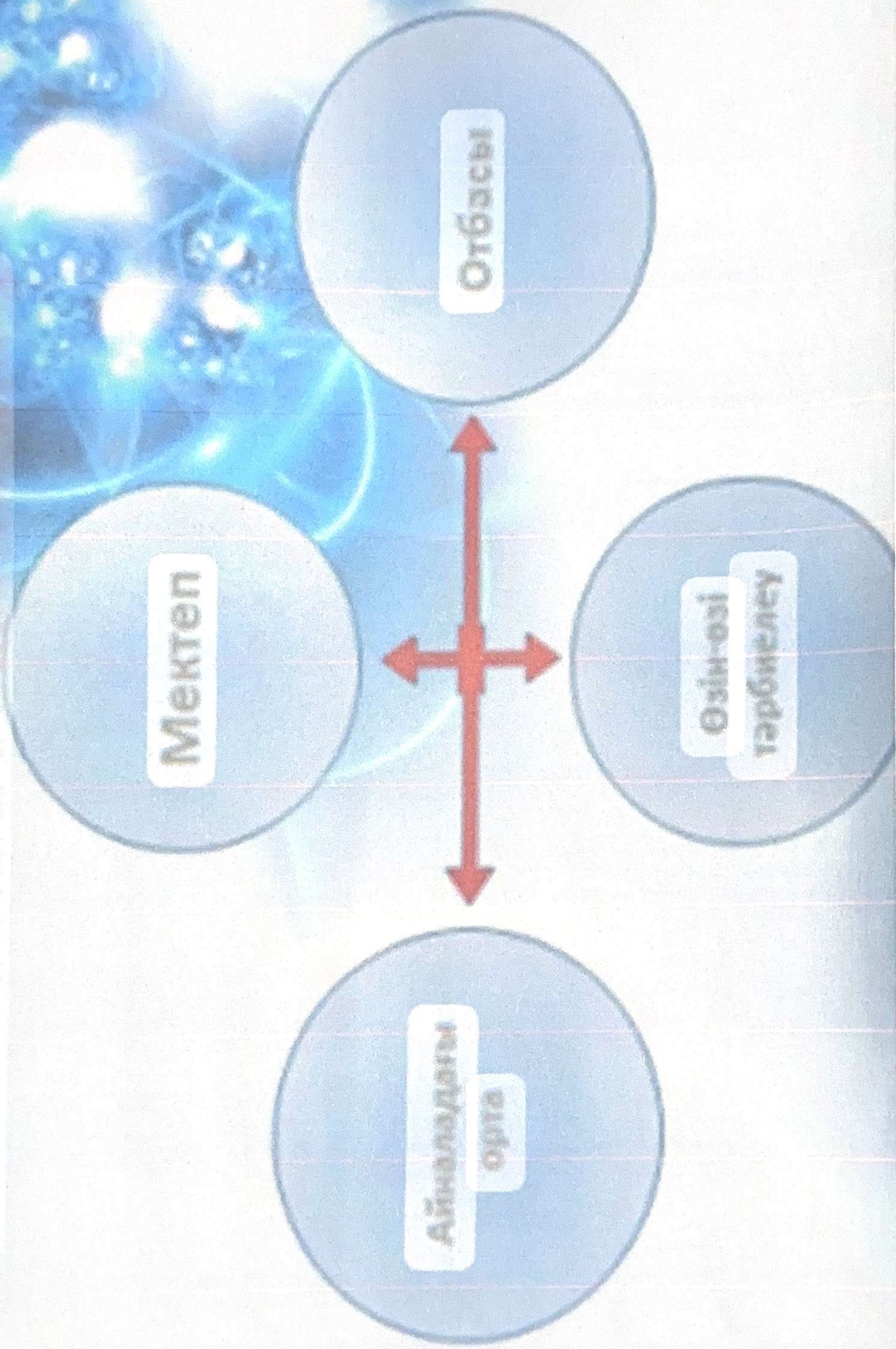
Сендерге сұрақ : Қай баланың әркеті дұрыс? Әрине Бекжанның.

Айболат, Армат дұрыс айтты ма? Жоқ, олар өздерінің әдепсіз, ата-аналарын сыйламайтындарын көрсетті. Ондай балдармен дос болмау керек. Міне балалар қылмыс бұзушылық осыдан басталады. Сондықтан әрбір отбасында ата-ана өсіп келе жатқан жасөспіріммен жақын сөйлесіп, оны мазалаған ойларын біліп, оның айналасындағы достары туралы хабардар болып, оның проблемаларын шешеуге көмектесуі керек. Осы жағдайларда жасөспіріммен жасалатын қылмыстардың алдын –алуға болады деген сенімдеміз.

ТӘРБИЕ КАЛАЙ ҚАЛЫПТАСАДЫ?

Анықтама

Тақырыбы: «Ақша жинау, бопсалау және басқа негативті әрекеттер. Олардың алдын алу» (дөңгелек үстел)

Өткізілген күні: 8.02.2024ж

Қатысқандар саны: 9-10 сыныптар, колледж студенттері және тәрбиешілері.

Мақсаты: Жасөспірім оқушылармен колледж студенттеріне өзге адамның құқықтарын сыйлауға және әлімжеттілік көрсетпеуге тәрбиелеу. Кәмелетке толмағандарға теріс әсер ететін және қылмыстық идеологияны тарататын адамдарды танып білуге үйрету.

8.02.24 күні жоғары сынып оқушыларымен, колледж студенттерімен «Ақша жинау, бопсалау және басқа негативті әрекеттер. Олардың алдын алу» тақырыбында дөңгелек үстел откізілді. Іс-шара барысында тақырыпқа байланысты видеороликтер көрсетіліп, сауалнама алынды. Оқушылар өз араларында тақырыпты қызу талқылап, өз ойларымен бөлісті. Әлімжеттілік, ақша бопсалаудың түбі жақсылыққа әкелмейтіні түсіндіріліп, қандай жаза қолданылатыны және өзімен қоймай ата-анасы айып пұл төлейтіндігі айтылды. Бопсалаудың алдын алу туралы нұсқаулықтар беріліп, егерде әлімжеттіліктің құрбаны болған жағдайда қайдан және кімге көмекке жүгіну керектігі айтылды.

Жауапты тәрбиеші: Мамбеткулова Т.Б

Ақтөбе облыстық арнайы «мектеп-интернат-колледж» кешені КММ

«Агрессия керек пе?» атты тренинг өткізілді

Мәлімет

21.02.2024 ж. «Агрессия керек пе?» атты тренинг өткізілді.

Қатысқандар: 10 «а» класс оқушылары; 10 «б» класс оқушылары; 101, 102, 103, 201, 202 колледж студенттері, мектеп психологтары Момышева М.Б., Шакибаева А.А., сурдоперевод Камилова Н.С., тәрбиеші Тілек С. қатысты.

1. Жаттығу «Ассоциация»
2. Жаттығу «Алақанды шапалақта»
3. Сұрақ- жауап әдісі.
4. Ойын «Батпак»

Агрессия туралы жалпы мағлұмат беріп өту. Агрессия-бұл біздің психикалық энергиямыз, қажеттіліктерімізді қанағаттандыру үшін сыртқы немесе ішке бағыталуы мүмкін емес импульс. Агрессия жағымды және жағымсыз болуы мүмкін. Белсенді агрессия, яғни тікелей күшті және үнсіз адамдардың құзыретті, оның қатыгездікпен байланысты болуы міндетті емес, бұл олардың максаттарына жетудің психологиялық қаруы. Мұндай мінез-құлық бірден көрінеді, көздері жанып кетеді, жұдырық түйіледі, бұлшық еттер әрекетке дайын, сөздер жиі қатты шығады. Бұл реакция- сергек, жарқын, тез, таза энергия, ол сөзбен және денемен әрекет етуге күш береді. Бірақ агрессия ашуға айналып, басқа адамға бағытталса, онда бұл оның шекараларын бұзады және теріс сипатқа ие болады.

2. Жаттығу «Алақанды шапалақта».

3. Сұрақ-жауап әдісі.

А) Агрессивті адам оны біз қалай түсінеміз?

Б) Кім агрессивті күйде болды?

Г) Агрессия неге адамға керек емес?

Д) Кім өзінің ашуын тез баса алады, немен шұғылданады?

Е) Ашуланған адамға біз қалай көмектесе аламыз?

Видеоролик. «Эмоции и доброта».

Ойын «Батпак».

Мәлімет

Ақтөбе облыстық арнайы «мектеп-интернат-колледж» кешенінде 24 сәуірде 5-8 сыныптар арасында шашка спорттық ойыны өткізілді. Мақсаты: Балалардың логикалық ойлау қабілетін дамыту; есептеуге, тапқырлыққа, тез шешім қабылдауға үйрету, ой өрісін дамыту. Ойын команда түрінде өткізіліп, командаларына көмек беріліп отырды. Топтар ойынға белсене қатысып, тәттілермен марапатталды.

